

Idźcie na cały świat

Poradnik metodyczny
do podręcznika katechetycznego
dla uczniów klasy szóstej
szkoły podstawowej

A large blue circle with a white outline, containing a white number 6.

6

Idźcie na cały świat

Idźcie na cały świat

Poradnik metodyczny
do podręcznika katechetycznego
dla uczniów klasy szóstej
szkoły podstawowej

Wydawnictwo
Diecezji Warszawsko-Praskiej
Warszawa 2005

Redakcja:
ks. Robert Szewczyk
Aneta Frączak

Za zgodą Kurii Biskupiej Warszawsko-Praskiej z dnia 20 czerwca 2005 roku,
nr 892 (K) 2005

Bp Stanisław Kędziora
Wikariusz Generalny

Ks. Romuald Kamiński
Kancelarz Kurii

Poradnik metodyczny do nauczania religii rzymskokatolickiej na terenie Diecezji
Warszawsko-Praskiej według podręcznika nr WP-23-01/1-41 zgodnego z progra-
mem nauczania nr AZ-2-01/1

ISBN 83-922372-4-2

© Wydawnictwo Diecezji Warszawsko-Praskiej

Korekta: **Katarzyna Ziółkowska**

Przygotowanie do druku: **Tadeusz Pulcyn**

Skład i łamanie: **Agencja Reklamowa KONTRA**, tel. (022) 810 04 22

Druk: **Drukarnia Loretańska**, 04-476 Warszawa, ul. Żeligowskiego 16/20

Od Redakcji

Redagując *Poradnik* staraliśmy się konsekwentnie trzymać następujących założeń:

- po pierwsze, centrum katechezy jest Chrystus obecny i działający w sakramentach świętych, szczególnie tych systematycznie przyjmowanych – Eucharystii i pokuty (wymiar chrystocentryczny),
- po drugie, spotkanie z Panem Jezusem w znakach jest możliwe i owocne, jeśli prowadzi się do niego, czerpiąc nieustannie ze źródła Objawienia tak Starego, jak Nowego Testamentu (wymiar biblijny),
- po trzecie, trzeba doprowadzić do tego, aby spotkanie z Chrystusem na lekcjach religii oraz w sakramentach miało wpływ na osobistą modlitwę i całe życie katechizowanych (wymiar egzystencjalny).

Należy dołożyć starań, aby realizacja katechezy również w klasie VI była oparta na tych trzech fundamentalnych zasadach.

Formułując i realizując cele wychowawcze, należy pamiętać, że według założeń *Postawy Programowej*, w drugim etapie edukacyjnym szkoły podstawowej powinniśmy ukierunkować myślenie i aktywność ucznia ku:

- osobistej relacji z Panem Jezusem,
- osobistemu przyjmowaniu słowa Bożego,
- osobistemu zaangażowaniu w życie wspólnoty Kościoła.

Zwłaszcza ten ostatni cel jest wyeksponowany w *Programie*. Wychowanie eklesjalne właśnie w klasie szóstej osiąga swój szczyt i stanowi zwieńczenie katechezy na poziomie szkoły podstawowej.

Żeby jednak uczeń mógł rzeczywiście uświadomić sobie i uznać, czym jest wspólnota Kościoła jako *miejsce* przebywania oraz zbawczego działania Chrystusa Zmartwychwstałego, żeby zobaczył swoje w niej miejsce jako własne powołanie i szansę, żeby wreszcie w miarę swoich możliwości poczuł się za tę wspólnotę odpowiedzialny, trzeba, aby nauczanie i wychowanie opierało się i odwoływało do tego, co już poznał, przyjął oraz w czym uczestniczył i dopiero na tym umocnionym gruncie podejmował nowe wezwania. Dlatego podręcznik odwołuje się w wielu miejscach do treści i postaw: biblijnych, sakramentalnych, moralnych, o których była już mowa w poprzednich klasach szkoły podstawowej. Są one zawarte w „zbiorczych tematach” dla podkreślenia całości i integralności

treści. Oczywiście lekcji tych nie można zrealizować w ciągu 45 minut. Przeprowadzając je, katecheta powinien zwrócić uwagę i poświęcić więcej czasu tym zagadnieniom, które w danym środowisku potrzebują szczególnego powtórzenia i pogłębienia.

Należy przy tym dołożyć wszelkich starań, by uczeń mógł odczytać przekazywane treści – jak sugeruje *Program – wychodząc od niepokojów, ale i pragnienia lepszego życia [...], a w ślad za tym naturalnego pragnienia odnalezienia własnego miejsca i roli w środowisku życiowym*.

Poradnik zawiera propozycje realizacji katechez, nie zaś pełne konspekty lekcji. Katecheta nie powinien się czuć zwolniony z własnego twórczego myślenia oraz poszukiwania sposobów osiągania zamierzonych celów: dydaktycznych, kształcących i wychowawczych.

Na końcu *Poradnika* zamieszczono kilka propozycji nabożeństw związanych z omawianymi treściami, przeznaczonych do przeprowadzenia w kościele parafialnym.

***Wszystkim Katechetom życzymy owocnej pracy
w służbie Bogu i człowiekowi***

*Wstęp Programowy*¹

Program zakłada dalsze wprowadzanie w historię zbawienia realizującą się w życiu i działalności Kościoła jako wspólnoty uświęcanej przez Ducha Świętego. Związane jest z tym rozwijanie poczucia przynależności do Kościoła, a także poznanie i odnajdywanie w nim własnego miejsca, zadań wobec siebie i otoczenia: w szczególności zaś zadań wobec rodziny, narodu, grupy koleżeńskiej, kościelnej, jak również zadań wobec świata.

Wychodząc od niepokojów, ale i pragnienia lepszego życia współczesnego człowieka, a w ślad za tym naturalnego pragnienia odnalezienia własnego miejsca i roli w środowisku życiowym (dział I), program kieruje uwagę na potrzebę podobnego odnalezienia się w życiu religijnym. Stąd ukazanie działania Ducha Świętego, Jego darów i owoców w życiu pierwotnego (dział II) i dzisiejszego Kościoła. Dlatego mówi się o jego powstaniu, początkach, działalności Apostołów, świadków wiary, świętych. Nadto zwraca się uwagę na moment szczególnego włączenia katechizowanych do Kościoła przez sakrament chrztu świętego, który spowodował obdarowanie ich nowym życiem (dział III).

Poznaniu prawdy towarzyszy uzdalnianie do działania, kształtowania refleksyjnej postawy. Ukazanie roli rodziny i kultywowanych w niej tradycji zmierza do ułatwienia młodym odnalezienia się w społeczności ochrzczonych. Ukazany związek wiary i Kościoła z życiem narodu polskiego i jego kulturą (dział IV) winien odślawiać potrzebę bycia mocnym w wierze i włączania się w życie wspólnoty Kościoła, a także życie Kościoła lokalnego (dział V), co wymaga poznania chrześcijańskiej kultury narodu i własnego środowiska (dział VI). Elementem niezbędnym w kształtowaniu takiej postawy jest modlitwa i uczestnictwo w liturgii Kościoła (dział VII).

Zapoznanie z tymi wymogami zmierza do motywowania dokonywanych wyborów prawdą objawioną, uzdalniania do uzasadniania własnych opinii i dawania świadectwa, włączania się w charytatywną i misyjną działalność. Rozwijanie poczucia przynależności środowiskowej i odnajdywania własnego miejsca w społecznościach życiowych oraz wypełniania określonych zadań w rodzinie, grupie koleżeńskiej i szkolnej, społeczności kościelnej (parafii, diecezji, Kościele powszechnym) i Ojczyźnie zostaje ukazane jako podjęcie współdziałania z Duchem Świętym i realizacja planu zbawczego (dział VIII).

¹ Komisja Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski, *Program nauczania religii*, Kraków 2001, s. 63-64.

Plan wynikowy dla klasy VI szkoły podstawowej

Propozycja korelacji lekcji religii z edukacją czytelniczą i medialną, ekologiczną, prozdrowotną i wychowaniem do życia w społeczeństwie w ramach programu dla drugiej fazy młodszego wieku szkolnego (DKW-4014-149/99).

W ramach wychowania do życia w rodzinie przedstawiono trzy odrębne moduły: wychowanie do życia w rodzinie, edukacja regionalna – dziedzictwo kulturowe w regionie oraz wychowanie patriotyczne i obywatelskie. Propozycje ścieżek są zgodne z wytycznymi MENiS (<http://www.menis.gov.pl/prawo/rozp-123/zal-2.php>).

Plan ten jest tylko propozycją, ale może ułatwić pracę nauczycielowi w realizacji nauczania zintegrowanego. Pamiętać należy o treściach kształcenia religijnego i skorelować je z treściami nauczania ścieżek. Realizacja ścieżek nie może utrudnić życia nauczycielowi, ale powinna stać się dla niego kolejną możliwością.

L.p. Uwagi	Temat	Propozycja ścieżki	Propozycje realizacji celów kształcenia i wychowania w ramach danej edukacji
Rozdział I W poszukiwaniu własnego miejsca w życiu i świecie 1.	Szukam właściwej drogi	Edukacja ekologiczna	Rozumienie potrzeby działalności ekologicznej w zakresie ochrony środowiska, troski o czystość wód i atmosfery, o zieleń na wsi i w mieście. Dostrzeganie skutków dobrych i złych zachowań ludzi wobec przyrody. Nabywanie umiejętności troski o własne środowisko naturalne.

2.	Boże drogowskazy	Edukacja czytelnicza i medialna	Rozbudzanie i rozwijanie potrzeb czytelniczych i informacyjnych związanych z edukacją szkolną. Rozwijanie umiejętności wybierania z książek informacji interesujących ucznia. Kształtowanie umiejętności selekcjonowania wiadomości.
3.	Będziesz miłował Pana Boga swego Bóg jest jedyny	Wychowanie do życia w rodzinie, edukacja czytelnicza i medialna	Rozumienie znaczenia roli rodziny w życiu każdego człowieka. Nabywanie umiejętności okazywania uczuć w rodzinie i grupie rówieśniczej. Obserwowanie i akceptowanie rozwoju swojego ciała i umysłu. Poznanie i rozumienie swojej psychiki, reakcji, zachowań, postaw. Rozwijanie umiejętności taktownego mówienia prawdy. Systematyczne rozwijanie uczuć miłości do siebie i innych.
4.	Będziesz miłował Pana Boga swego Kocham Go, szanuję i mam dla Niego czas	Edukacja prozdrowotna	Rozwijanie troski dziecka o własne zdrowie i rozwój psychofizyczny. Kształcenie umiejętności dbania o własne bezpieczeństwo i unikanie niebezpiecznych sytuacji. Rozwijanie nawyków troski o higienę swojego ciała, ubioru, estetykę otoczenia. Rozumienie potrzeby okazywania uczuć życzliwości słabszym, młodszemu, starszemu, choremu, niepełnosprawnemu. Rozwijanie umiejętności organizowania własnej pracy, nauki, wypoczynku, czasu wolnego.

5.	Będziesz miłował bliźniego Miłość najbliższych	Edukacja prozdrowotna	Rozumienie potrzeby poprawnego współżycia w grupie, w klasie, w szkole, w środowisku rówieśników. Dostrzeganie przyczyn i skutków nałogów powodujących niszczenie zdrowia fizycznego i psychicznego.
6.	Będziesz miłował bliźniego Godność człowieka – traktuję drugiego jak osobę	Wychowanie patriotyczne i obywatelskie Edukacja prozdrowotna	Organizowanie różnych wydarzeń (spotkań, uroczystości, inscenizacji, wycieczek) wyzwalających przeżycia związane z obchodzeniem świąt państwowych oraz ważnych dla kraju rocznic. Zapoznanie uczniów z symbolami, zasadami i instytucjami, które posiadają istotne znaczenie dla funkcjonowania narodu i państwa polskiego. Przygotowanie uczniów do świadomego, aktywnego i odpowiedzialnego uczestnictwa w życiu publicznym. Patrz t. 4.
7.	Będziesz miłował bliźniego Rzeczy w służbie człowiekowi	Wychowanie do życia w rodzinie Edukacja prozdrowotna	Patrz t. 3 i t. 4.
8.	Będziesz miłował bliźniego Szanuję prawdę, bo kocham – szanuję człowieka	Wychowanie do życia w rodzinie	Patrz t. 3.
9.	Droga do szczęścia „pod górę”	Wychowanie do życia w rodzinie	Patrz t. 3.
10.	Powtórzenie		

Rozdział II			
Duch daje nam nowe życie			
11.	Jezus żyje Wiarygodność zmartwychwstania Chrystusa	Edukacja regionalna – dziedzictwo kulturowe w regionie	Dostrzeganie walorów kulturowych regionu. Nabywanie szacunku do tradycji regionu, jego dorobku kulturowego, obyczajowego i ekonomicznego. Rozumienie znaczenia związków łączących tradycję rodzinną z tradycjami regionu. Dostrzeganie sukcesów i niedociągnięć w życiu społeczno-gospodarczym własnego regionu.
12.	Jezus żyje Jezus zmartwychwstał dla nas	Edukacja regionalna	Patrz t. 11.
13.	Jezus powołuje Kościół i ożywia go darem Ducha Świętego	Wychowanie patriotyczne i obywatelskie	Patrz t. 6.
14.	Duch Święty dalej prowadzi dzieło Jezusa w Kościele	Wychowanie patriotyczne i obywatelskie	Patrz t. 6.
15.	Jezus działa przez sakramenty	Wychowanie patriotyczne i obywatelskie	Patrz t. 6.
16.	Tajemnica Kościoła – wspólnota, którą dał nam Bóg w drodze do zbawienia	Wychowanie patriotyczne i obywatelskie	Patrz t. 6.
17.	Znamiona Kościoła	Wychowanie do życia w rodzinie	Patrz t. 3.
18.	Maryja Matka Kościoła, Oblubienica Ducha Świętego, Matka Jezusa	Edukacja regionalna	Patrz t. 11.

19.	Duch święty przemienia człowieka – Piotr i Paweł	Edukacja ekologiczna, prozdrowotna	Patrz t. 1 i 4.
20.	Powtórzenie		
Rozdział III			
Przez chrzest rodzimy się na nowo			
21.	Sakrament chrztu bramą do nowego życia	Wychowanie do życia w rodzinie	Patrz t. 3.
22.	Wezwanie do życia według otrzymanego daru (POWOŁANIE)	Wychowanie do życia w rodzinie, Edukacja czytelnicza i medialna	Patrz t. 3 i 2.
23.	Dar wolności i powołania	Wychowanie do życia w rodzinie	Patrz t. 3.
24.	Dar przyjaźni z Jezusem	Wychowanie do życia w rodzinie	Patrz t. 3.
25.	Dar Kościoła – wspólnoty	Wychowanie patriotyczne i obywatelskie	Patrz t. 13.
26.	Powtórzenie		
Rozdział IV			
Jesteśmy włączeni w dziedzictwo			
27.	Chrześcijanin, żyjąc Ewangelią, przemienia świat	Wychowanie patriotyczne i obywatelskie	Patrz t. 6.
28.	Początki naszej narodowości – chrześcijaństwo	Wychowanie patriotyczne i obywatelskie	Patrz t. 6.
29.	Życie narodu przeniknięte wiarą	Wychowanie patriotyczne i obywatelskie	Patrz t. 6.

30.	Wiara narodu na przełomie tysiącleci	Wychowanie patriotyczne i obywatelskie	Patrz t. 6.
31.	PIĘKNO na to jest... by się zmartwychwstało	Edukacja czytelnicza i medialna	Patrz t. 2.
32.	PRAWDA was wyzwoli	Edukacja ekologiczna	Patrz t. 1.
33.	Wyobraźnia miłosierdzia – DOBRO	Wychowanie do życia w rodzinie	Patrz t. 3.
34.	Powtórzenie		
V Rozdział			
Być mocnym w wierze – moje zadania w życiu Kościoła			
35.	Potrzeba wspólnoty – wszyscy potrzebujemy wychowania	Wychowanie patriotyczne i obywatelskie Wychowanie do życia w rodzinie Edukacja czytelnicza i medialna Edukacja ekologiczna	Patrz t. 6, 3, 2, 1.
36.	Rodzina wspólnotą miłości	Wychowanie patriotyczne i obywatelskie Wychowanie do życia w rodzinie Edukacja czytelnicza i medialna Edukacja ekologiczna	Patrz t. 6, 3, 2, 1.

37.	Rodzina Kościołem domowym	Wychowanie patriotyczne i obywatelskie Wychowanie do życia w rodzinie Edukacja czytelnicza i medialna Edukacja ekologiczna	Patrz t. 6, 3, 2, 1.
38.	Kościół wspólnotą wspólnot	Wychowanie patriotyczne i obywatelskie Wychowanie do życia w rodzinie Edukacja czytelnicza i medialna Edukacja ekologiczna	Patrz t. 6, 3, 2, 1.
39.	Środowiska wspomagające wychowanie	Wychowanie patriotyczne i obywatelskie Wychowanie do życia w rodzinie Edukacja czytelnicza i medialna Edukacja ekologiczna	Patrz t. 6, 3, 2, 1.
40.	Powtórzenie		

VI Rozdział Chrześcijanin wobec konfliktów			
41.	Skutki grzechu uderzają we wspólnotę	Edukacja ekologiczna Wychowanie do życia w rodzinie	Patrz t. 1, 3.
42.	Wspólnota przeciwdziała rozłamowi	Edukacja ekologiczna Wychowanie do życia w rodzinie	Patrz t. 1, 3.
43.	Rachunek sumienia z odpowiedzialności	Edukacja ekologiczna Wychowanie do życia w rodzinie	Patrz t. 1, 3.
44.	Pojednanie zobowiązuje	Edukacja ekologiczna Wychowanie do życia w rodzinie Edukacja czytelnicza i medialna	Patrz t. 1, 3, 2.
45.	Powtórzenie		
VII Rozdział Modlitwa jednoczy nas we wspólnocie Kościoła		Edukacja regionalna Wychowanie patriotyczne i obywatelskie	
46.	Zaproszenie i przygotowanie	Wychowanie do życia w rodzinie Edukacja czytelnicza i medialna	Patrz t. 11, 6, 3, 2.

47.	Stół słowa – dialog z Bogiem	Edukacja regionalna Wychowanie patriotyczne i obywatelskie Wychowanie do życia w rodzinie Edukacja czytelnicza i medialna	Patrz t. 11, 6, 3, 2.
48.	Ofiara Jezusa i moja Ofiarowanie we Mszy świętej	Edukacja regionalna Wychowanie patriotyczne i obywatelskie Wychowanie do życia w rodzinie Edukacja czytelnicza i medialna	Patrz t. 11, 6, 3, 2.
49.	Ofiara Jezusa i moja Ofiara Jezusa uobecniata w Eucharystii	Edukacja regionalna Wychowanie patriotyczne i obywatelskie Wychowanie do życia w rodzinie Edukacja czytelnicza i medialna	Patrz t. 11, 6, 3, 2.

50.	Przeistoczenie – Bóg przemienia	Edukacja regionalna Wychowanie patriotyczne i obywatelskie Wychowanie do życia w rodzinie, Edukacja czytelnicza i medialna	Patrz t. 11, 6, 3, 2.
51.	Komunia – trwam w Jezusie i dziękuję	Edukacja regionalna Wychowanie patriotyczne i obywatelskie Wychowanie do życia w rodzinie, Edukacja czytelnicza i medialna	Patrz t. 11, 6, 3, 2.
52.	Błogosławieństwo i rozesłanie	Edukacja regionalna Wychowanie patriotyczne i obywatelskie Wychowanie do życia w rodzinie Edukacja czytelnicza i medialna	Patrz t. 11, 6, 3, 2.
53.	Powtórzenie		
VIII Rozdział Czynić świat szczęśliwym			
54.	Wyznanie wiary		
55.	Dorastanie do dojrzałości i świadectwa	Wychowanie do życia w rodzinie	Patrz t. 3.
56.	Powtórzenie		

I.

W poszukiwaniu własnego miejsca w życiu i świecie

1. Szukam właściwej drogi

Cele lekcji

Treści:	Uświadomienie uczniom zagrożeń i potrzeby poszukiwania odpowiedzi na pytania o sens i cel życia oraz o źródło prawdziwego szczęścia.
Umiejętności:	Ukazanie uczniom potrzeby stawiania pytań o sens życia.
Postawy:	Kształtowanie potrzeby szukania prawdziwego szczęścia. Uświadomienie zagrożeń i trudności na drodze wiary. Pielęgnowanie nadziei na znalezienie odpowiedzi na nurtujące człowieka pytania u Chrystusa.
Pomoce dydaktyczne:	Pismo Święte, ilustracje rwącej rzeki (potoku); opowiadanie „Sieroty”, historyjka obrazkowa przedstawiająca konflikt.

Propozycja realizacji:

1. W klasie V rozpoczynaliśmy naukę religii od pytania o szczęście, w klasie VI trzeba rozpocząć od uświadomienia sobie zagrożeń i konieczności stawiania pytań o cel, aby te zagrożenia i trudności nas nie zdominowały.
2. Można tu wykorzystać metodę „Historyjki obrazkowej”: Nauczyciel przynosi historyjkę obrazkową przedstawiającą konflikt (z gazet, z komiksów). Obrazek musi być powiększony do formatu A4. W grupach uczniowie układają logicznie obrazki, zastanawiają się nad źródłem konfliktu. Wybierają jedno możliwe źródło. Następnie zastanawiają się, co należałoby zrobić, aby bohaterowie historyjki mogli rozwiązać konflikt w sposób satysfakcjonujący wszystkich, po chrześcijańsku. Uczniowie rysują dalszy ciąg historyjki, wpisując odpowiedni dialog.
3. Przeczytanie fragmentu tekstu „Sieroty” z podręcznika ucznia. Całe opowiadanie zamieszczone poniżej, zawiera więcej wątków, które można rozwinąć w odpowiednich momentach lekcji.

Kiedy zaczynamy zastanawiać się nad powodami zamętu, w jakim żyje tyle osób, przyznajemy rację Femandowi Pessoa: człowiek nowożytny, od urodzenia pozbawiony idealów, jest sierotą. Sądzę, że nie zdaliśmy sobie jeszcze w pełni sprawy z tragedii, jaką jest świat bez wiary; tragedii nie tylko z religijnego punktu widzenia, lecz także z czysto ludzkiego.

Ludzie poprzednich pokoleń, nawet ci, których wiara nie była zbyt żywa, wiedzieli, że po śmierci coś ich czeka, mieli w życiu jakieś „po co”. Dzisiaj dramatycznie dużo osób nigdy nie zadaje sobie pytania, „po co” żyją. Nawet ludzie wierzący. Ogromnie dużo ludzi prześlizguje się po powierzchni życia, bez żadnego powodu oprócz tego, „by jakoś je przeżyć”, bez żadnego celu prócz własnego, małego szczęścia w chwili teraźniejszej.

Łódź – pisał Pessoa – to przedmiot, który służy do żeglowania; ale jej celem nie jest żeglowanie, lecz dotarcie do portu. My zadowolamy się żeglowaniem, nie mamy najmniejszego pojęcia, do jakiego portu powinniśmy przybić. Jakaż to wielka prawda: masa ludzi żyje, żeby żyć, nic więcej. Uważają, że ich życie zmierza donikąd i nie ma żadnego celu poza samym życiem. Żeglują przed siebie, w pustkę. To, co chwilowe – rejs – uważają za ostateczne. Żyją oddani samym sobie, a w ten sposób każdego dnia stają się mniejsi.

Wielu poświęciło się po prostu podbojowi codzienności. A codzienność może, przy pewnej dozie szczęścia, okazać się słodka, ale na dłuższą metę przestaje zadowalać.

Inni, nie znajdując we własnej duszy żadnej sprawy, szukają jej na zewnątrz i oddają się – pisze dalej Pessoa, rysując straszliwy portret tylu współczesnych młodych – kultowi zamętu i łoskotu, sądząc, że żyją, kiedy ich słyszą, sądząc, że kochają, kiedy uderzają o zewnętrzne strony miłości.

To prawda. Jesteśmy niezadowoleni, bo żyjemy w łupinkach siebie samych. A łupinki nie żywią.

Dlatego z uporem maniaka powtarzam, że najważniejsza rzecz w ludzkim życiu to znalezienie jego sensu, a sens ten musi z konieczności leżeć poza nami. Musimy żyć dla czegoś. Musimy żyć dla kogoś. I lepiej, żeby tego Ktosia pisało się z dużej litery.

Nasza łódź musi zmierzać do jakiegoś portu. Rejs, oczywiście, jest ważny i oby był jak najpiękniejszy. Ale rejs nie liczy się sam dla siebie, liczy się cel. Bez nadziei cały ten nasz mozolny trud mrówek dźwigających liście pozostanie tylko właśnie tym: jałowym zwierzęcym trudem.

Bo los każdej sieroty jest dramatyczny. A tym bardziej, jeśli ma Ojca, ale o tym nie wie¹.

4. Rozmowa na temat podstawowych ludzkich pytań, „skąd”, „dokąd” zmierzamy, porównania ludzkiego życia do rejsu, do jazdy szybkim pociągiem lub samochodem. Doprowadzenie do uświadomienia konieczności poszukiwania odpowiedzi na te pytania, nazwania niebezpieczeństw, jakie współcześnie czyhają na nas w tej życiowej wędrówce, podkreślenie, że te trudności mogą nas zdominować, jeśli będziemy poszukiwali w samotności, bez Boga, bez szukania odpowiedzi u Chrystusa. Dla zobrazowania trudów życiowej wędrówki możemy posłużyć się zdjęciem ze str. 10 albo ilustracjami przyniesionymi przez katechetę.

5. Przypomnienie katechezy 7 z klasy V, w której uświadamialiśmy sobie za Janem Pawłem II, że człowiek nie może w pełni zrozumieć siebie bez Chrystusa (por. RH 10.).
6. Odczytanie fragmentów Ewangelii św. Jana tak, aby zwrócić uwagę na obietnice Chrystusa.
7. Analizy tekstu opowiadania, a później fragmentów Ewangelii, można dokonać po przeprowadzeniu pracy w grupach. Odnosząc się do opowiadania, należy grupom zadać pytania dotyczące celu ludzkiego życia i poprosić o znalezienie porównań lub krótkich metafor określających, czym jest życie, o nazwanie trudności, zagrożeń, niebezpieczeństw. Polecając pracę z fragmentami Ewangelii, należy poprosić o nazwanie obietnic, jakie Jezus daje swym uczniom.
8. Wykonanie niektórych zadań z podręcznika.

2. Boże drogowskazy

Cele lekcji

Treści:	Uświadomienie uczniom znaczenia Bożego prawa dla życia człowieka. Przypomnienie podstawowych źródeł Bożych drogowskazów zawartych w Objawieniu.
Umiejętności:	Uczeń potrafi odwołać się do treści Przykazań i Błogosławieństw jako źródeł odpowiedzi na pytania dotyczące życia.
Postawy:	Kształtowanie postawy uznania potrzeby odwoływania się do Bożego prawa, zaufania do Jego Dawcy.
Pomoce dydaktyczne:	Pismo Święte, podręczniki do religii w klasach II, III, IV, V.
Propozycja realizacji:	

1. Lekcja ma charakter powtórzeniowo-motywacyjny. Chodzi więc o to, aby odwołać się do wiadomości uczniów z poprzednich lat nauki: kl. II – rozdział IV, kl. II – kat. 38, 51, kl. IV – kat. 39, kl. V – kat. 16, 38.

¹ J. Descalzo, *Sieroty*, w: *Dlaczego warto szukać?*, Kraków 2002, s. 203-204.

2. Można wykorzystać metodę „*pamiętnika lekcyjnego*”. Przydzielić grupom poszczególne katechezy z poprzednich lat nauki oraz teksty biblijne z bieżącej lekcji i zachęcić do napisania pamiętników lekcyjnych.

- *Temat lekcji ...*
- *Omawialiśmy: a/... b/... c/...*
- *Warto zapamiętać...*
- *Najtrudniejsze było...*
- *Można to schematycznie narysować...*
lub
- *Wy tłumaczyć tak...*
- *Warto zajrzeć do podręcznika na str...*

3. Można odczytać tekst opowiadania „Profesor idzie na dno”, aby pomóc uczniom zrozumieć porównanie życia do wędrówki, potrzebę drogowskazów, reguł, które umożliwiają bezpieczne dotarcie na drugi brzeg. W celu wzbudzenia motywacji do akceptacji Bożego prawa można użyć innej metody.

4. Podsumować lekcję, ukazując potrzebę odpowiedzi na propozycję Bożej przyjaźni.

5. Wykonanie wybranych zadań z podręcznika.

3* 4*. Będiesz miłował Pana Boga swego (temat do przeprowadzenia na kilku lekcjach)

Cele lekcji

Treści:	Ukazanie wartości wynikających z zachowania Przykazań Bożych „pierwszej tablicy” oraz przedstawienie zagrożeń wynikających z ich łamania.
Umiejętności:	Uczeń potrafi określić związek między treścią przykazań i zagrożeniami wynikającymi z łamania ich.
Postawy:	Kształtowanie postawy zaufania Bożemu prawu, które jest wyrazem miłości Boga do człowieka. Formowanie postawy miłowania bliźniego, łączenia miłości Boga z miłością bliźniego.

Pomoce dydaktyczne: Pismo Święte, podręczniki do religii w kl. II.

Propozycja realizacji:

1. Cykl katechez na temat przykazań I–III ma na celu pogłębienie rozumienia treści wymagań prawa Bożego, ukazanie wartości, jakie chronią poszczególne przykazania oraz niebezpieczeństwa, na jakie się narażamy, gdy je łamiemy. W miarę potrzeby odwołujemy się do treści przykazań przerobionych w klasie II – kat. 21–22–23. W celu zaś pogłębienia korzystamy z tekstów umieszczonych w podręczniku ucznia. **Trzeba odwoływać się do zagrożeń stojących przed nastolatkiem, unikać „instruktażu grzechu”.** Można posłużyć się pracą w grupach w formie zaproponowanej w poprzedniej lekcji lub w formie „*Kroki*”: Wybierz te fragmenty Pisma Świętego, które mówią o celu życia.

Kroki:

1. *Na pierwszej karteczce uczniowie wypisują tekst z Pisma Świętego, a pod spodem pomysł, tj. interpretację.*
2. */karteczka 2/ Do każdego fragmentu uczniowie dopisują wartość, której przez ten fragment Jezus uczy.*
3. */karteczka 3/ Uczniowie wybierają jedną wartość i zapisują, co daje im podjęcie tego pomysłu, czyli ta wartość. Jakie korzyści mają uczniowie z życia tą wartością.*
4. */karteczka 4/ Uczniowie zastanawiają się i piszą na karteczce: jaką cenę będą musieli zapłacić, jeżeli zechcą zrealizować ten pomysł w życiu.*
5. */karteczka 5/ Jeśli uczniowie są gotowi zapłacić tę cenę, piszą na karteczkach, kto mógłby im w tym pomóc. Uświadomić uczniom, że zaakceptowali wszystko, co wiąże się z tym pomysłem, a to oznacza, że świadomie podjęli decyzję.*

2. W tłumaczeniu grzechów cudzych można w miarę potrzeby podać przykłady:

Grzechy cudze popełnia ten, kto:

1. pobudza bliźniego do grzechu (*przez nieskromny ubiór; rozgniewanie, złą mowę, złe zachowanie*),
2. radzi bliźniemu popełnić grzech (*np. kradzież*),
3. nakazuje bliźniemu popełnić grzech (*dzieciom, domownikom, podwładnym*),
4. milczy, widząc grzech bliźniego (*żeby mieć spokój*),
5. zezwala bliźniemu na popełnienie grzechu (*domownikom, podwładnym*),
6. pomaga popełnić grzech (*przy napadzie*),
7. nie karze grzechu bliźniego (*popełnionego przez dzieci, podwładnych*),
8. broni grzechu popełnionego przez bliźniego lub pochwala go.

3. Wykonanie zadań z podręcznika.

5* 6* 7* 8*. Będiesz miłował bliźniego

Cele lekcji

- Treści:** Ukazanie wartości wynikających z zachowania Przykazań Bożych „drugiej tablicy” oraz przedstawienie zagrożeń wynikających z ich łamania.
- Umiejętności:** Uczeń potrafi określić związek między treścią przykazań i zagrożeniami wynikającymi z ich łamania.
- Postawy:** Kształtowanie postawy zaufania Bożemu prawu, które jest wyrazem miłości Boga do człowieka. Formowanie postawy miłowania bliźniego, łączenia miłości Boga z miłością bliźniego.

Pomoce dydaktyczne: Pismo Święte, podręczniki do religii w kl. II.

Propozycja realizacji:

1. Zaczynamy od przeczytania opowiadania „W co Pan Bóg uwierzy” i dojścia do prawdy, że obydwie tablice przykazań są ze sobą powiązane. Miłość bliźniego jest wyrazem i przedłużeniem miłości Boga.
2. Cykl katechez na temat przykazań IV-X ma na celu pogłębienie rozumienia treści wymagań prawa Bożego dotyczącego miłości bliźniego. Wychodzimy od wiadomości, które uczeń już zna z klas poprzednich, staramy się ukazać wartości, jakie chronią poszczególne przykazania i niebezpieczeństwa, na jakie się narażamy, gdy je łamiemy.
W celu zaś pogłębienia korzystamy z tekstów umieszczonych w podręczniku ucznia, szczególnie analizujemy fragmenty nauczania Jana Pawła II. **Trzeba odwoływać się do zagrożeń stojących przed nastolatkiem, unikać „instruktażu grzechu”.**
Można posłużyć się pracą w grupach w formie zaproponowanej w poprzedniej lekcji lub w formie następujących metod: *Uczniowie po przeczytaniu tekstu biblijnego opowiadają jego treść współczesnym językiem, dopasowując pod względem treści i języka do współczesnego rozumienia czytelników.*
Uwaga: Jest to trudne zadanie. Nauczyciel musi pomóc – sygnalizacją świetlną. Nauczyciel podaje pytania/stwierdzenia. Uczniowie sygnalizują kolorowymi kartkami, kołami odpowiedzi, prawidłowość stwierdzeń.

TAK – kolor zielony

NIE – kolor czerwony

? – kolor żółty

Koła (3) musi mieć każdy uczeń. 10 minut przed końcem lekcji należy zacząć zabawę pomagającą w utrwalaniu poznanych treści: można też zastosować metodę „pamiętnika lekcyjnego” opisaną w katechezie 2.

3. Podkreślamy konieczność modlitwy, prośby o Bożą pomoc w wybieraniu słusznej drogi. Na zakończenie katechezy warto pomodlić się wspólnie aktem zawierzenia Bożemu miłosierdziu.
4. Wykonanie wybranych zadań z podręcznika.
5. Uważnie czytamy tekst „Zapamiętaj” ze str. 37 i polecamy uczniom streszczenie go własnymi słowami. Prosimy o przeczytanie kilku streszczeń i wspólnie omawiamy najważniejsze wątki.

9. Droga do szczęścia „pod górę”

Cele lekcji

- Treści:** Utrwalenie rozumienia treści Przykazań Bożych, wartości wynikających z zachowywania Przykazania miłości i Błogosławieństw.
- Umiejętności:** Uczeń potrafi określić związek między treścią 10 przykazań, Przykazaniem miłości i Błogosławieństwami, wie, co znaczy żyć prawem Jezusa i być „ludem Błogosławieństw”.
- Postawy:** Kształcenie postawy zaufania Bożemu prawu, naśladowania Jezusa, stawania się prawdziwym chrześcijaninem, czyli człowiekiem, który z Bożą pomocą podejmuje „drogę pod górę”.
- Pomoce dydaktyczne:** Pismo Święte, podręczniki do religii w kl. II, IV, V, ilustracje błogosławionych, pieśń „Błogosławieni”.

Propozycja realizacji:

1. Katechezę rozpoczynamy od krótkiego przypomnienia wartości związanych z poszczególnymi Przykazaniami Bożymi i podkreślenia, że zachowywanie Bożego prawa, prowadzi do dobra, ale nie jest łatwe; łamanie przykazań natomiast przychodzi zwykle łatwiej, ale pociąga za sobą trudności, nie-szczęścia. Stąd potrzeba modlitwy i ofiarowania się Bożemu miłosierdziu.
2. W powtórzeniu tym można posłużyć się tekstem TMA 50 – ukazującym wartości zachowywania przykazań i zagrożenia związane z ich łamaniem.
3. Przypominamy, że podczas poprzednich lat nauki poznawaliśmy Przykazanie miłości, Osiem Błogosławieństw, uczyliśmy się, co z nich wynika. W klasie VI podkreślamy, że zachowywanie Prawa Nowego Testamentu to naśladowanie samego Jezusa, odzwierciedlanie Jego portretu w nas, to prawdziwe chrześcijaństwo. Prezentujemy ilustracje błogosławionych i świętych, którzy przeszli już tą drogą i doszli do celu.
4. Możemy polecić wykonanie rebusów do haseł związanych z poszczególnymi przykazaniami, warto zachęcić do „szyfrowania” pozytywnych stron, wartości, jakie chronią poszczególne przykazania.
5. Następnie, po przeczytaniu fragmentów podręcznika dla ucznia, doprowadzamy do odpowiedzi na pytanie, dlaczego Przykazanie miłości jest podsumowaniem 10 Przykazań Bożych.
6. Polecamy pracę w grupach, odpowiedzi na pytania do fragmentów homilii Jana Pawła II z Toronto (w czasie pracy uczniów możemy włączyć pieśń „Błogosławieni”). Tekst dzielimy na części, każdej grupie rozdajemy fragment i zadajemy, aby napisała np.: jakie znajduje w nim wezwanie, jakie trudności, mogą towarzyszyć realizacji tego wezwania; polecamy wypisanie jednego, najważniejszego zdania i propozycji realizacji zawartych tam myśli.

„Kazanie na Górze” wytycza mapę tej drogi. Osiem Błogosławieństw to drogowskazy, które wskazują nam kierunek wędrówki. Jest to „droga pod górę”, lecz Jezus pokonał ją jako pierwszy i jest gotów przemierzyć ją ponownie z nami. Pewnego dnia oświadczył:

„Kto idzie za Mną, nie będzie chodził w ciemności” (J 8,12). A kiedy indziej dodał:

„To wam powiedziałem, aby radość Moja w was była i aby radość wasza była pełna” (J 15,11).

Tylko krocząc razem z Chrystusem, można osiągnąć radość, prawdziwą radość! Właśnie z tego powodu jeszcze dzisiaj kieruje On do Was wezwanie do radości: „Błogosławieni”.

Przyjmując teraz Jego chwalebny Krzyż, ten Krzyż, który wraz z młodymi przemierzył drogi świata, pozwólcie, aby w ciszy Waszego serca zabrzmiało to pocieszające i wymagające słowo: „Błogosławieni”.

Zgromadzeni wokół Pańskiego Krzyża, patrzymy na Niego: Jezus nie ograniczył się do głoszenia Błogosławieństw, On nimi żył! Patrząc na nowo na Jego życie, czytając ponownie Ewangelie, dziwimy się: tym najuboższym z ubogich, najszlachetniejszym spośród cichych, człowiekiem o najczystszej i najbardziej miłosiernym sercu jest właśnie Jezus. Błogosławieństwa są niczym innym, jak tylko opisem twarzy, Jego twarzy!

Równocześnie Błogosławieństwa przedstawiają to, czym powinien być chrześcijanin. Są one portretem ucznia Jezusowego, obrazem tych, którzy przyjęli Królestwo Boże i chcą, aby ich życie było zgodne z wymogami Ewangelii. Do tych ludzi przemawia Jezus, nazywając ich „błogosławionymi”.

Radość obiecana przez Błogosławieństwa jest prawdziwą radością samego Jezusa: radością poszukiwaną i odnalezioną w posłuszeństwie Ojcu i w darze z samego siebie dla innych.

Młodzi ludzie z Kanady, Ameryki i każdej części świata! Patrząc na Jezusa, dowiecie się, co to znaczy być ubogim w duchu, cichym i miłosiernym; co to znaczy szukać sprawiedliwości, być czystego serca i pokój czyniącym.

Z oczyma utkwionymi w Niego będziecie mogli odkryć drogę przebaczenia i pojednania w świecie często pogrążonym w przemoc i terror. W ubiegłym roku [2001] z dramatyczną jasnością zobaczyliśmy tragiczne oblicze ludzkiego zła. Zobaczyliśmy, co dzieje się, kiedy rządzą nienawiść, grzech i śmierć. Lecz dzisiaj głos Jezusa rozbrzmiewa na naszym zgromadzeniu. Jest to głos życia, nadziei, przebaczenia. Głos sprawiedliwości i pokoju. Wsłuchajmy się w ten głos!

Drodzy Przyjaciele, Kościół spogląda dzisiaj na Was z ufnością i spodziewa się, iż będziecie ludem Błogosławieństw.

Błogosławieni jesteście, jeżeli, jak Jezus, jesteście ubodzy duchem, dobrzy i miłosierni; jeżeli rzeczywiście szukacie tego, co słuszne i prawe; jeżeli jesteście czystego serca, pokój czyniącymi, miłującymi ubogich i ich sługami. Wtedy to Wy jesteście błogosławieni!

Jedynie Jezus jest prawdziwym Nauczycielem, jedynie Jezus wypowiada niezmiennie orędzie, które odpowiada na najgłębsze tęsknoty ludzkiego serca, ponieważ jedynie On wie, „co jest w każdym człowieku” (por. J 2,25).

Dzisiaj wzywa Was, byście byli solą i światłością świata, byście wybrali dobroć, żyli w sprawiedliwości, byście stawali się narzędziami miłości i pokoju. Jego wezwanie zawsze wymagało wyboru między dobrem a złem, między światłem a ciemnością, między życiem a śmiercią. To samo zaproszenie kieruje On dzisiaj do Was.

Wierzyć w Jezusa oznacza przyjąć to, co On mówi, nawet wówczas, gdy przeczy to temu, co mówią inni. Oznacza to odrzucenie złudy grzechu, jakkolwiek byłaby ona pociągająca, aby stanąć na trudnej drodze cnót ewangelicznych. Młodzi ludzie, którzy mnie słuchacie, odpowiedzcie Panu mocnymi i wielkodusznymi sercami! On na Was liczy. Nie zapominajcie: Chrystus

potrzebuje Was do spełnienia swego planu zbawienia! Chrystus potrzebuje Waszej młodości i Waszego szlachetnego entuzjazmu, aby jego głoszenie radości rozbrzmiewało w nowym tysiącleciu. Odpowiedzcie na to Jego wezwanie, ofiarując swoje życie w służbie Waszych braci i sióstr. Zaufajcie Chrystusowi, ponieważ On ufa Wam.

(Jan Paweł II, XVII Światowe Dni Młodzieży, Toronto, 25 VII 2002)

7. Podsumowując pracę w grupach, należy doprowadzić do wyjaśnienia, dlaczego jest to „droga pod górę”.
8. Dla utrwalenia Ośmiu Błogosławieństw i treści, jakie ze sobą niosą, warto posłużyć się metodą: „Kostka pamięci”.
Należy przygotować 2 kostki (mogą być np. sześciany). Na jednej na każdym boku napisać po jednym błogosławieństwie, na drugim znaczenie błogosławieństw (hasłowo). Uczniowie mają za zadanie powiązać je w sposób logiczny lub opowiedzieć tematycznie związaną historię z życia.

10. Powtórzenie

II.

Duch daje nam nowe życie

11* 12*. Jezus żyje

Cele lekcji

- Treści:** Utrwalenie prawdy o fakcie zmartwychwstania Jezusa, pomoc w zrozumieniu tekstów Ewangelii o zmartwychwstaniu i ukazanie ich znaczenia dla nadprzyrodzonego charakteru chrześcijaństwa.
- Umiejętności:** Uczeń potrafi określić związek między faktem zmartwychwstania Jezusa a swoim życiem.
- Postawy:** Kształtowanie postawy wiary opartej na fakcie zmartwychwstania, ufności wobec Jezusa oraz wezwanie do świadczenia życiem o wierze w Niego.
- Pomoce dydaktyczne:** Pismo Święte, podręczniki do religii w kl. II, IV, V, ilustracje pustego grobu, wyobrażenia Jezusa zmartwychwstałego, pieśni wielkanocne.

Propozycja realizacji:

1. Katechezę możemy rozpocząć od przeczytania opowiadania z podręcznika ucznia, rozmowy na temat postawy umierającej dziewczynki, zwrócenia uwagi na jej ufność i miłość.
2. Przypominamy wypowiedzi Jezusa – dotyczące zburzenia i odbudowy świątyni oraz „znaku Jonasza” (J 2, 18-19; por. Mt 12, 38-41) – zapowiadające Jego zmartwychwstanie, wskazujące, że Jezus miał świadomość, że jest Mesjaszem.
3. Przekazanie i wyjaśnienie prawdy, że zmartwychwstanie Chrystusa to akt Bożej wszechmocy, że jest faktem nadprzyrodzonym i jako takie nie może być przedmiotem świadectwa historycznego. Nadprzyrodzony fakt zmartwychwstania Chrystusa został udostępniony przez CHRYSTOFANIE. Dzięki temu Apostołowie mogli stać się historycznymi świadkami zmartwychwstania i na podstawie własnych doświadczeń paschalnych mogli przekazać świadectwo wielkanocne potomnym. Wyjaśnienie terminu CHRYSTOFANIA.
4. Odczytanie fragmentów Nowego Testamentu:(1 Kor 15, 3-9; Dz 1, 1-11; 2, 22-36); najwcześniejsze źródło pisane dotyczące wydarzeń wielkanocnych. Świadectwo to uzasadnia słusność wiary w powszechne zmartwychwstanie.

Wydobycie prawd:

- o zmartwychwstaniu Jezusa trzeciego dnia,
- o tym, że Jezus ukazywał się ludziom (czytamy o sześciokrotnych chrystofaniach: trzech indywidualnych – Kefas, Jakub, Paweł – oraz trzech zbiorowych – jedenastu Apostołom, ponad 500 braciom i znowu wszystkim Apostołom).
- o tym, że autorzy biblijni powołują się też na doświadczenia paschalne osobiste oraz Apostołów.
- o tym, że proroctwo Dawida spełniło się w zmartwychwstaniu Chrystusa.

5. Praca w grupach na podstawie tekstów Ewangelistów przekazujących relacje o zmartwychwstaniu Jezusa. Teksty do pracy w grupach: (Mt 28, 1-10), (Mt 28, 16-20), (Mk 16, 1-7), (Łk 24, 1-11), (Łk 24, 13-31), (Łk 24, 36-45), (J 20, 11-18), (J 20, 19-23), (J 21, 2-12).

Przy omawianiu perykop warto wydobyć następujące treści w opisach zmartwychwstania zapisanych przez poszczególnych Ewangelistów:

- (Mt 28, 1-20) Świadek pierwszej Ewangelii zawiera opis angelofanii (ukazania się anioła), podaje opis dwóch chrystofanii: niewiastom w poranek wielkanocny i Apostołom na górze. Pierwszy opis wymienia nakaz zmartwychwstałego Jezusa skierowany do uczniów, aby zbrali się w Galilei. Drugi zaś referuje nie tyle przebieg chrystofanii, ile raczej związane z nią słowa nakazu misyjnego. Oba opisy podkreślają fakt pustego grobu, w którym złożone było ciało Jezusa.
- (Mk 16, 1-20) Świadek drugiej Ewangelii dzieli się wyraźnie na dwie części; pierwsza zawiera bardzo realistyczny opis o znalezieniu pustego grobu Jezusa przez niewiasty i o wypowiedzi młodzieńca (anioła), którego tam zastały. Druga część podaje krótki wykaz trzech chrystofanii (Maria Magdalena i uczniowie w drodze do Emaus oraz grono jedenastu Apostołów). Brak tu Jezusa zmartwychwstałego, brak świadków tej tajemnicy. Trzeba zamilczeć wobec tego faktu, trzeba iść do Galilei.
- Świadek trzeciej Ewangelii (Łk 24, 1-51) referuje cztery chrystofanie (uczniowie w drodze do Emaus, Piotr, dwukrotnie Apostołowie). Najdokładniej opisuje pierwszą z nich Łukasz (Łk 24, 13-35). Podaje także relację o pustym grobowcu przyniesioną przez niewiasty i zwerfowaną przez Piotra.
- Świadek czwartej Ewangelii dotyczące wydarzeń wielkanocnych mieści się w jej dwóch końcowych rozdziałach (J 20 i 21). Składa się na nie: relacja Marii Magdaleny o pustym grobie, relacja o Szymonie Piotrze i Janie, opis angelofanii i cztery chrystofanie: Maria Magdalena, uczniowie bez Tomasza, a potem z Tomaszem, w końcu uczniowie

nad Jeziorem Tyberiaczkim. Świadek czwartej Ewangelii o wydarzeniach wielkanocnych jest odbiciem pierwotnej katechezy Janowej bogatej w osobiste wspomnienia i mającej wartość zeznań bezpośredniego świadka.

Można polecić napisanie wywiadu z bohaterem perykopy, artykułu do gazety relacjonującego opisywane wydarzenie lub zadanie odpowiedzi na kilka pytań dotyczących treści fragmentu tekstu. W czasie pracy dzieci można włączyć pieśni wielkanocne. Podczas prezentacji wyników pracy w grupach można pokazać ilustracje pustego grobu, wyobrażenia Jezusa zmartwychwstałego, aby uczniowie lepiej zapamiętali najważniejsze treści ewangelicznych opisów zmartwychwstania Jezusa.

- Ukazujemy związek faktu, że Jezus żyje z losem pierwszych chrześcijan, z ich świadectwem życia wiarą. Podkreślamy, że jest to prawda podstawowa dla chrześcijaństwa, przeżywana w czasie najważniejszej w roku uroczystości, o jej wadze świadczą budowane na Wielkanoc groby Pańskie. Stawiamy pytanie, po czym dziś poznać człowieka, który kieruje się wiarą w fakt, że Jezus rzeczywiście zmartwychwstał i żyje?
- Wykonanie wybranych zadań z podręcznika ucznia, szczególnie zadania 7, 8, 9 b.

13. Jezus powołuje Kościół i ożywia go darem Ducha Świętego

Cele lekcji

Treści:	Utrwalenie prawdy o powołaniu Kościoła.
Umiejętności:	Uczeń potrafi określić, co to znaczy, że Kościół jest wspólnotą powołaną przez Jezusa Chrystusa i umacnianą przez Ducha Świętego.
Postawy:	Kształtowanie świadomości przynależności do Kościoła i postawy odpowiedzialności za tę wspólnotę.
Pomoce dydaktyczne:	Pismo Święte, podręczniki do religii w kl. II, III, IV, V.

Propozycja realizacji:

1. Rozpoczynamy od pogadanki na temat powoływania różnych instytucji i określenia, co musi się stać, aby rzeczywiście zaczęły one spełniać swe zadania.
2. Sprawdzamy, jaki jest stan wiedzy uczniów na temat powołania Kościoła. Podkreślamy, że jest to wspólnota powołana przez samego Boga, Jezusa Chrystusa, który jest w niej obecny przez swego Ducha i nadal w niej działa.
3. Przeprowadzamy pracę w grupach na temat etapów powstawania Kościoła. Uczniowie otrzymują fragmenty NT ukazujące poszczególne wydarzenia, mają opisać, jakie znaczenie mają one dla powstawania Kościoła i wymyślić ich symbole:
 - powołanie uczniów (Łk 5, 10-11, 27-28),
 - wybór Apostołów (Łk 6, 12-16),
 - rozesłanie uczniów (Łk 9, 1-6; 10, 1-12),
 - ustanowienie sakramentów chrztu (Mt 28, 19), Eucharystii (Mt 26, 26-29), pokuty (J 20, 22-23), kapłaństwa (Łk 22, 19) i pozostałych,
 - budowanie wspólnoty Apostołów, uczniów i wiernych jako nowego Ludu Bożego,
 - wyposażenie Kościoła w najważniejsze prawo – Przykazanie Miłości (Mt, 36-40),
 - przekazanie Piotrowi najwyższej władzy w Kościele (Mt 16, 18-19),
 - Ostatnia Wieczerza – ustanowienie Eucharystii, modlitwa arcykapłańska, umycie nóg jako przykład służby w Kościele i sposobu sprawowania władzy,
 - męka i śmierć Jezusa,
 - zmartwychwstanie Jezusa – moment kulminacyjny w procesie budowania Kościoła,
 - wniebowstąpienie i zesłanie Ducha Świętego.*Podsumowując pracę w grupach, rysujemy historię ustanowienia Kościoła – uczniowie podają hasło i symbol.*
4. Odczytanie obietnicy Jezusa dotyczącej Jego pomocy po odejściu do Ojca, zesłania Pocieszyciela (J 14, 14-19). Podkreślenie, że Duch Święty działa w Kościele i przedłuża misję Chrystusa.
5. Ukazanie, w jaki sposób Duch Święty pomaga Apostołom: (Dz 2, 36-47), (Dz 4, 18-21). Omówienie, czym są i jakie znaczenie mają charyzmaty.
6. Odczytanie modlitwy, św. Teresy z Avila i poszukiwanie możliwości, w jaki sposób możemy przedłużać misję Chrystusa dzięki obecności i pomocy Ducha Świętego.

14. Duch Święty dalej prowadzi dzieło Jezusa w Kościele

Cele lekcji

Treści:	Utrwalenie prawdy o działaniu Ducha Świętego w życiu chrześcijanina, wyjaśnienie, jak należy rozumieć dary i owoce Ducha Świętego.
Umiejętności:	Uczeń potrafi określić, jakie są skutki obecności działania Ducha Świętego, potrafi wymienić dary Ducha Świętego.
Postawy:	Kształtowanie postawy otwarcia się na obecność i pomoc Ducha Świętego, zachęta do modlitwy o zdolność poddania się Jego działaniu.
Pomoce dydaktyczne:	Pismo Święte, podręczniki do religii w kl. II, III, IV, V,

Propozycja realizacji:

1. Rozpoczynamy od przypomnienia ostatniej lekcji o powołaniu Kościoła i decydującej roli Ducha Świętego. Przypominamy, jak działał On w życiu Apostołów.
2. Korzystając z podręcznika dla ucznia, wykonujemy mapę lub schemat działania Ducha Świętego w Kościele, do którego należymy, czyli w nas (różni ludzie umacniani różnymi darami i charyzmatami, poddają się działaniu Ducha Świętego, realizują swe zadania, zmierzają różnymi drogami do jednego celu we wspólnocie Kościoła). Podsumowując pracę, omawiamy ilustrację z podręcznika i tłumaczymy, dlaczego człowieka otwartego na działanie Ducha Świętego można porównać do żaglowca.
3. Na podstawie modlitwy z podręcznika omawiamy znaczenie darów Ducha Świętego.
4. Uczniom podzielonym na grupy polecamy wykonanie rysunków lub napisanie opowiadań na temat poszczególnych owoców Ducha Świętego.